

Nr 11.

Ankom till riksdagens kansli den 19 mars 1942 kl. 12 m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om avkortning och restitution av skatt på grund av viss militär tjänstgöring under år 1940.

I en den 20 februari 1942 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 92, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande, vid propositionen fogade.

Förslag

till

förordning om avkortning och restitution av skatt på grund av viss militär tjänstgöring under år 1940.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Värnpliktig tillhörande årsklass 1938 eller äldre årsklass, årsgrupp 1940 eller äldre årsgrupp av klass A eller årsgrupp 1939 eller äldre årsgrupp av klass B, vilken i enlighet med vad Kungl. Maj:t den 14 oktober 1939 därom föreskrivit vunnit anställning över stat vid sådan del av krigsmakten, som organiserats såsom neutralitetsvakt, och i dylik anställning tjänstgjort under år 1940, äger enligt bestämmelserna i denna förordning åtnjuta avkortning av honom på grund av taxering år 1941 påförd statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och värnsskatt eller restitution av redan erlagd sådan skatt eller båda dessa förmåner i förening.

Vad ovan sägs äger dock icke tillämpning å den, som på grund av dylik tjänstgöring åtnjutit skatteavdrag enligt förordningen den 6 juni 1941 (nr 337) om avdrag å skatt på grund av militär tjänstgöring under år 1940.

2 §.

Avkortning av påförd skatt och restitution av erlagd skatt skall, i den mån skatten därtill förslår, avse ett belopp motsvarande fem kronor för varje hel vecka, varmed den sammanlagda tjänstgöringstiden i anställningen över stat år 1940 överstigit sex veckor. Har den skattskyldige samma år även

fullgjort tjänstgöring såsom inkallad jämlikt § 28 mom. 1 eller § 36 mom. 2 värnpliktslagen den 30 juni 1936 (nr 443), skall vid beräkning av den tid, som må tillgodoräknas den skattskyldige, tjänstgöringen i fråga till en tid av högst sex veckor anses såsom fullgjord i anställningen över stat.

3 §.

Vid tillämpningen av denna förordning skall, där avkortning kan ske, sådan i första hand äga rum. Understiger avkortat belopp det enligt 2 § beräknade, skall skillnaden, i den mån densamma täckes av erlagt skattebelopp, återbetalas till den skattskyldige. Å sålunda återbetalat belopp skall ränta ej utgå.

Avkortning och restitution skall i första hand avse den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten.

4 §.

Den som vill åtnjuta avkortning eller restitution skall, om möjligt före den 1 juli 1942, hos militär myndighet göra ansökan om intyg angående den tid sökanden under år 1940 vid krigsmakten fullgjort tjänstgöring dels i anställning, som i 1 § sägs, dels ock såsom inkallad jämlikt § 28 mom. 1 eller § 36 mom. 2 värnpliktslagen den 30 juni 1936.

Ansökan skall ingivas eller i betald försändelse med posten insändas, om sökanden tjänstgör vid krigsmakten eller är hempermitterad från sådan tjänstgöring, till chefen för vederbörande truppförbands (flygförbands) depå eller, såvitt rör marinen, till chefen för vederbörande örlogsstation (truppförband), samt i annat fall till inskrivningschefen i det inskrivningsområde, till vilket sökanden hör.

Den militära myndigheten skall utan dröjsmål tillställa sökanden begärt intyg.

5 §.

Ansökan om avkortning av påförd skatt eller restitution av erlagd skatt eller båda dessa förmåner skall av sökanden ingivas eller i betalt brev med posten insändas till länsstyrelsen i det län, inom vilket han varit mantalskriven för år 1941, eller, om han för detta år varit mantalsskriven i Stockholms stad, till överståthållarämbetet. Vid ansökan skall fogas det i 4 § omförmälda, av militär myndighet avgivna intyget jämte de övriga handlingar sökanden vill åberopa.

6 §.

Sedan ansökningshandlingarna granskats samt erforderlig utredning i ärendet verkställt, skall länsstyrelsen eller överståthållarämbetet, därest ansökningshandlingarna icke finnes böra avslås, antingen meddela förordnande om avkortning eller tillställa sökanden honom tillkommande restituerat belopp över postgiro eller ock vidtaga båda dessa åtgärder.

7 §.

Ansökan och intyg, som i denna förordning omförmälas, skola avgivas å blanketter, till vilka formulär fastställas av chefen för finansdepartementet.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till statsrådsprotokollet.

Enligt förordningen den 6 juni 1941 (nr 337) om avdrag å skatt på grund av militär tjänstgöring under år 1940 ägde värnpliktig, som under år 1940 tjänstgjort vid krigsmakten och därvid tillhört årsklass 1938 eller äldre årsklass, årsgrupp 1940 eller äldre årsgrupp av klass A eller årsgrupp 1939 eller äldre årsgrupp av klass B, enligt förordningens bestämmelser åtnjuta avdrag å honom på grund av taxering år 1941 påförd statlig inkomst- och förmögenhetsskatt och värnsskatt. Skatteavdraget skulle utgöra fem kronor för varje hel vecka, varmed den sammanlagda tjänstgöringstiden under år 1940 överstigit sex veckor.

Vid tillämpningen av denna förordning har tvekan yppats, huruvida sådant avdrag borde få åtnjutas av vissa över stat anställda av manskapsgrad. Enligt vad departementschefen upplyst, torde i vissa fall de intygsgivande militära myndigheterna saknat uppgift om att tjänstgöring, varom intyg utfärdats, fullgjorts i dylik anställning. I följd härav hade en betydande ojämnhet vid bedömningen av ansökningarna om skatteavdrag för denna kategori krigstjänstskyldiga förekommit, varjämte åtskilliga av dem syntes ha underlåtit att göra sådan ansökan. I syfte att åstadkomma rättelse i berörda missförhållande har nu föreslagits vissa kompletterande bestämmelser i ämnet. Till stöd härför har *departementschefen* anfört bl. a. följande:

»Enligt min mening står det klart, att skatteavdraget utgjort en förmån som icke bort tillgodokomma sådana över stat anställda vilka vunnit dylik anställning efter förutgången fast anställning, eller såsom volontärer. Såsom läser framgå av vad jag anförde i propositionen nr 263 till 1941 års riksdag med förslag till förordning i ämnet, var nämligen skatteavdraget avsett som en förmån allenast för värnpliktiga vilka från sin civila gärning inkallats till beredskapstjänstgöring. I den mån över stat anställda tillhörande nyssnämnda kategorier likväl åtnjutit skatteavdrag, något som i varje fall torde ha skett i mycket ringa omfattning, läser det dock vara uteslutet att numera utkräva de avdragna skattebeloppen.

Emellertid finns det en kategori värnpliktiga, vilka fullgjort sin beredskapstjänstgöring i anställning över stat. Jag syftar på dem som vunnit sådan anställning i enlighet med de av Kungl. Maj:t den 14 oktober 1939 meddelade bestämmelserna. Det torde särskilt vara beträffande denna kategori som frågan om tillämpligheten av förordningen om skatteavdrag vållat tvekan hos såväl de anställda själva som myndigheterna. I stället för att här till behandling upptaga denna fråga, vilken numera — sedan tiden för ansö-

kan om skatteavdrag utgått och alla dylika ansökningar slutligt prövats — synes vara av allenast teoretiskt intresse, må till en början den frågan ställas, huruvida denna kategori över stat anställda skäligen bort komma i åtnjutande av skatteavdrag.

Av den förebragta utredningen framgår, att för personer tillhörande ifrågasvarande kategori anställningen över stat medfört i vissa fall större men i andra fall mindre sammanlagda löne- och andra förmåner än som eljest skulle ha utgått, beroende på vederbörandes familjeförhållanden och tjänsteställning. Sålunda har anställningen varit särskilt förmånlig för en ogift person i någon av de högre tjänstegraderna inom manskapet och särskilt oförmånlig för en familjeförsörjare i lägre tjänstegrad. Med hänsyn härtill torde det ha varit uteslutet att helt avvisa tanken på skatteavdrag för denna kategori. Måhända skulle dock en viss differentiering inom densamma ha kunnat ifrågasättas.

Emellertid måste i frågans nuvarande läge stor hänsyn jämväl tagas till det förhållandet, att vissa men icke alla anställda av denna kategori erhållit skatteavdrag och att den åtskillnad, som sålunda gjorts, icke grundats på en differentiering av nyss antydd innebörd. Såsom från de militära myndigheternas sida framhållits är det ett intresse av vikt att dylika olikformigheter i möjligaste mån undanröjas. På grund härav och då, såsom nyss framhållits, kravet på skatteavdrag jämväl för denna kategori icke kan anses helt obefogat, förordar jag vidtagandet av sådana åtgärder att samtliga de personer av denna kategori, vilka år 1940 fullgjort militärtjänstgöring under minst sju veckor men icke erhållit av tjänstgöring i överstatsanställning föranlett avdrag å den statliga inkomst- och förmögenhetsskatt och värnskatt, som påförts dem på grund av taxering år 1941, få åtnjuta en mot skatteavdraget svarande förmån.

Enär nyssnämnda skatter redan äro debiterade och delvis guldna, kan det icke ifrågakomma att konstruera förmånen i fråga helt i överensstämmelse med skatteavdraget enligt 1941 års förordning. Ej heller skulle full rättvisa skipas, därest förmånen bereddades genom avdrag å de skatter vilka påföras på grund av innevarande års taxering. Närmast det uppställda målet torde man komma genom att medgiva avkortning av de år 1941 debiterade skatterna, i den mån dessa ännu ej guldits, samt i övrigt restituera redan erlagda skattebelopp. Liksom gällde i fråga om skatteavdrag enligt 1941 års förordning, synes det böra äligga den anställde själv, om han vill komma i åtnjutande av ifrågavarande förmån, att taga initiativet härtill.

Vad förfarandet beträffar vill jag förorda, att detsamma ordnas i nära överensstämmelse med vad som gäller enligt kungörelsen den 28 juni 1941 (nr 561) med tillämpningsföreskrifter till lagen samma dag om semester för viss militär tjänstgöringstid m. m. Härigenom torde den fördelen kunna vinnas att, därest motsvarande åtgärder genomföras på semesterlagstiftningens område, ett för två olika ändamål gemensamt ansökningsförfarande skulle kunna tillskapas. Den anställde bör alltså, såvitt möjligt före viss angiven dag, förslagsvis den 1 juli 1942, hos vederbörlig militär myndighet ansöka om intyg rörande tjänstgöringen under år 1940. Av intyget bör framgå dels den tid tjänstgöringen i anställningen över stat omfattat, dels ock den tid under vilken beredskapstjänstgöring vid krigsmakten eljest må hava fullgjorts. Sistnämnda tid må givetvis icke längre kunna berättiga till en förmån av nu ifrågavarande slag men bör dock få räknas in i den kvalifikationstid om sex veckor som stadgades i 1941 års förordning och nu för likformighetens skull bör bibehållas. Den anställde får därefter hos vederbörande länsstyrelse begära avkortning eller restitution eller båda dessa förmåner i förening samt därvid såsom bevis om tjänstgöringstiden överlämna militärmyndighetens intyg. I ansökningen synes även böra angivas, bland an-

nat, nummer å debetsedel samt beloppet av eventuellt redan erlagd skatt. Utbetalningen av restituerat skattebelopp synes lämpligen böra verkställas av länsstyrelsen. Med hänsyn till de jämförelsevis små belopp det här kan bli fråga om, torde för enkelhetens skull icke böra ifrågakomma någon motsvarighet till stadgandet i förordningen den 2 maj 1919 (nr 200) angående rätt till ränta vid restitution av utskylder m. m., enligt vilket dylik rätt tillkommer den som efter besvär över taxering eller debitering vinner nedsättning i eller befrielse från honom påförd utskyld. Ansökningar och intyg av nyss angivna innebörd böra lämpligen avfattas enligt formulär, fastställda av chefen för finansdepartementet.

I fråga om de belopp, som de förevarande förmånerna motsvara, är det givetvis svårt att verkställa några mera tillförlitliga beräkningar. Med utgångspunkt från tillgängliga uppgifter har det sammanlagda beloppet uppskattats till omkring 30,000 kronor, därav huvudparten, förslagsvis 75 procent, kan antagas komma att avse restituerade skattebelopp och återstoden avkortade sådana.»

Utskottet har ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får därför hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 92, antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om avkortning och restitution av skatt på grund av viss militär tjänstgöring under år 1940.

Stockholm den 19 mars 1942.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande: se under betänkandet nr 10.